

Perspektívne vnímanie Zorky Lednárovej

Kunsthalle LAB uvádza samostatnú výstavu slovenskej sochárky žijúcej v Berlíne – Zorky Lednárovej. Jej vizuálnu tvorbu mohli diváci vidieť na mnohých výstavách doma i v zahraničí, spomeňme napríklad jej účasť na EXPO 2000 v Hangzhou (Čína), kde získala prestížne pozvanie na realizáciu sochárskeho diela, ktoré ocenila aj miestna umelecká kritika. Otvorenie výstavy s názvom *Perspektíva* – v kurátorskej koncepcii Lucie G. Stach – sa uskutoční vo štvrtok 25. apríla 2019 od 18:00 hod. do 19:00 hod. v priestore Kunsthalle LAB.

Perspektíva je kľúčovým pojmom pre diváka pri návšteve Lednárovej výstavy. Prostredníctvom neho sa nám odкрýva myslenie autorky o jazyku ako o vizuálnej, zvukovej, ale aj zmyslovej a emocionálnej možnosti zachytiť svet a jeho premeny vo vrstvách a formách, ktoré ho tvoria. Predstava Lednárovej o ideálnom svete neobsahuje hranice ani úzke vymedzenia kultúry. Hranice, bariéry a ich premenlivosť a vzájomné prieniky vníma ako vyjadrenie reality sveta aj so zmenami, ktoré prináša globalizácia, ale aj migračná kríza a klimatická zmena.

Po formálnej stránke autorka vizuálne prepája rôzne druhy písma, znakové sústavy a využíva mapu ako indexálny znak a obraz označeného, privlastneného územia. Manipuláciou s jej symbolickým významom kriticky analyzuje politickú moc a túžbu po sile moci a nadvláde. „Použitím jazyka kartografie ukazuje svet ako jediný živý organizmus neustále pretváraný mentálnou aktivitou svojich obyvateľov, ktorá sa rozvíja slobodne mimo štátnych hraníc a často napriek politickému usporiadaniu krajín.“ hovorí o tvorbe Lednárovej kurátorka výstavy Lucia G. Stach. Štruktúra mapy sa pre autorku stáva nástrojom vyjadrenia umeleckých i občianskych názorov, ako i metódou vizualizácie globálnych prepojení.

Na výstave v priestore Kunsthalle LAB návštevníci budú môcť vidieť aj dielo zo série *Signs & Locations*, ktoré vznikalo od roku 2001 v rôznych médiách od grafiky až po strategickú počítačovú hru (2004). V interaktívnej priestorovej inštalácii autorka zapája dvanásť veľkých drevených kociek, odkazujúcich na detskú kombinatorickú stavebnicu a hru. Návštevník môže

meniť usporiadanie kociek a vytvoriť tak šesť rôznych máp sveta, ktoré okrem politického rozdelenia znázorňujú indexy vzdelania, korupcie, písomných sústav, indikátory blahobytu a kultúry pod vplyvom globalizácie. Lednárová chce podľa vlastných slov ponúknuť „iný pohľad na rôzne problémy a tým poskytnúť možnosť vnímať prepojenia a súvislosti“.

Inštalácia objektov v ľavej časti galérie s názvom *2000 n.l.* (2018) zasa predstavuje pseudo-archeologické objekty ako svedectvo času ľudskej histórie. V dvanástich sklenených kockách sú ukryté drobné porcelánové objekty, pozlátené 24-karátovým zlatom, na ktorých je v reliéfe odliatych dvanásť vzoriek oficiálne využívaných písomných sústav. Divák postupne prichádza na to, že univerzálne platné systémy sú vlastne premenlivé a krehké, pretože podliehajú subjektívnym aktivitám a motiváciám ľudí ale najmä času, ktorý je spolu s rôznymi časovými vrstvami meta-témou celej inštalácie. So zlatom a porcelánom kontrastuje autentický železničný podval, ktorý symbolizuje „cestovanie“ obsahujúce dnes podľa Irit Rogoff ohromné množstvo metafor premiestňovania – pohyb, objavovanie, dobrodružstvo, vedecké výskumy, ale aj vykorenenie, epistemologický kolonializmus, vojenské výpravy, atď.

„Výstavu Zorky Lednárovej treba vnímať z perspektívy dnešného človeka, žijúceho v neustálom tlaku pohyblivých kategórií bez istoty poznania vlastného územia a jeho stabilnej mapy. Ona však v neurčitosti nachádza pridanú hodnotu – prisľub nových okamihov, oslavu zmeny a presunu ako životného princípu.“ dodáva na záverom kurátorka výstavy.

Zorka Lednárová (*1976, Bratislava) od r. 1994 pravidelne vystavuje doma i v zahraničí. Z pozície umelkyne, aktivistky a tiež kurátorky vníma umenie a jeho inštitúcie v kontextuálnych vzťahoch. Programovo sleduje tri hlavné smery: vlastné motivované výtvarné dielo, sochárske dielo a inštaláciu pre verejné priestranstvá (vždy v úzkom spojení s krajinou a mestom) a nakoniec kurátorstvo s dôrazom na prekrývanie umenia do spoločenských a politických projektov s postkoloniálnou a postzápadnou agendou. Žije a pracuje v Berlíne.

Lucia G. Stach (*1975, Bratislava) od r. 2000 pracovala ako redaktorka nezávislého periodika o vizuálnom umení DART, nezávislá kurátorka a v rokoch 2002 – 2006 ako kurátorka výstav v Galérii Jána Koniarka v Trnave. Od r. 2010 pracuje v Slovenskej národnej galérii ako kurátorka Zbierky modernej a súčasnej grafiky a kresby a kurátorka výstav, od roku 2013 ako vedúca kurátorka Zbierok moderného a súčasného umenia. V r. 2017 bola kurátorkou výstavy Jany Želibskej *Swan Song Now* v Pavilóne Českej a Slovenskej republiky na 57. Bienále v Benátkach.

ZORKA LEDNÁROVÁ: Perspektíva

Kurátorka: Lucia G. Stach

Vernisáž: štvrtok 25. apríla od 18:00 do 20:00 v Kunsthalle LAB

Trvanie: 26. apríl – 23. jún 2019

Miesto: Kunsthalle LAB